

Акт
лісопатологічного обстеження лісових насаджень філії «Центральний лісовий офіс»
ДП «Ліси України», що потребують заходів з поліпшення санітарного стану лісів
у 2025 році

13.06.2025 р.

м. Звенигородка

Нами, начальником відділу діагностики ДСЛП «Херсонлісозахист» ДОМАНЧУК Оленою, начальником відділу нагляду та прогнозу ДСЛП «Херсонлісозахист» РУДЬ Раїсою, заступником начальника Звенигородського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» ТЛУСТИМ Сергієм, провідним інженером охорони й захисту лісу філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» БІРЧЕНКОМ Володимиром, лісничим Маньківського лісництва АНДРУЩЕНКОМ Олександром, лісничим Монастирищенського лісництва НИШПОРОЮ Віталієм, лісничим Потаського лісництва ЧЕКАЛЕНКОМ Віталієм, лісничим Собківського лісництва ЯРОВЕНКОМ Володимиром, лісничим Синицького лісництва МОРОЗОМ Ігорем, лісничим Юрківського лісництва БАТУРІНИМ Олександром, проведено 09 по 13 червня 2025 року лісопатологічне обстеження насаджень Звенигородського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» з метою здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на загальній площі 746,3 га.

Таксаційна характеристика обстежених ділянок відповідно до Проектів організації та розвитку лісового господарства (таксаційний опис, відомості поквартальних підсумків) 2014 року, без додавання віку на рік рубки, наведена в таблиці:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер підвиділу	У тому числі площа, можлива для експлуатації	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захисності
						склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, куб. метрів на 1 гектар	
Маньківське	1	3	12,0		12,0	7Д31Г31ЛПД1БРС+ЧШ	56	0.70	1	20	26	210	3
Маньківське	3	1	11,3		11,3	5ЛПД2Г31КЛП1КЛГ1БРС+ДЗ	100	0.60	2	25	36	230	3
Маньківське	20	7	4,8		4,8	6Я3ЗД31ЛПД	95	0.70	1А	30	40	370	4
Маньківське	20	10	1,9		1,9	5Д35ЯЗ	91	0.70	1	28	36	380	4
Маньківське	20	11	1,1		1,1	7Д33ЯЗ	91	0.70	1	27	36	360	4
Маньківське	21	8	4,8		4,8	8Д32ЯЗ	86	0.70	1	27	32	360	4
Маньківське	25	9	1,5		1,5	6Я3ЗД31Г3+ЯЛЕ	52	0.90	1А	23	22	330	4
Маньківське	27	7	1,5		1,5	4Я32Д32КЛГ1Г31ОС+КЛП+ЯВ	50	0.70	1А	22	28	225	4
Маньківське	57	2	10,1		10,1	6Д32ЯЗ1Г31КЛГ	86	0.70	1	28	36	310	4
Маньківське	59	1	3,8		3,8	9Д31ЯЗ+КЛП+ГЗ	86	0.70	1	27	30	360	4
Маньківське	76	3	4,2		4,2	8Д32АКБ	81	0.70	1	25	28	305	4
Маньківське	76	4	3,0		3,0	10Д3+АКБ+КЛП+ГЗ	86	0.70	1	26	32	340	4
Маньківське	80	9	14,1		14,1	3Д34ЯЗ1ЛПД2ГЗ	90	0.70	1	27	36	280	4
Маньківське	102	7	8,5		8,5	6Я31Г31КЛП1Д31ЛПД	60	0.70	1Б	29	32	280	4

Маньківське	127	7	2,6		2,6	4Я32Г31КЛГ1ЛПД2ДЗ	65	0.60	1	25	32	220	3
Маньківське	127	8	1,2		1,2	10ДЗ	60	0.70	1	22	28	260	3
Маньківське	127	9	0,8		0,8	10ДЗ+ЯЗ+КЛГ+БРС	60	0.70	1	22	26	270	3
Маньківське	127	13	0,7		0,7	10ЯЗ	55	0.60	1Б	26	28	290	3
Маньківське	127	16	3,1		3,1	10ДЗ+ЯЗ+КЛП+КЛГ+ГЗ	65	0.70	1	22	24	270	3
Маньківське	127	39	3,9		3,9	7ДЗЯЗ1ГЗ	74	0.70	1	24	30	290	3
Маньківське	137	12	9,6		9,6	5ЯЗ3ДЗ1ЛПД1ГЗ+ЧШ	70	0.70	1	27	36	280	3
Маньківське	137	16	2,2		2,2	4ДЗ1ЧШ1ГЗ4ЯЗ	75	0.70	1 А	27	40	330	3
Маньківське	142	4	11,7		11,7	6ЯЗ1ДЗ2ЛПД1ГЗ+БРС	60	0.70	1	26	28	290	3
Маньківське	153	11	4,8		4,8	10ДЗ+ЯЗ	86	0.70	1	28	36	380	3
Маньківське	153	12	2,1		2,1	10ДЗ+ГЗ+ЯЗ	83	0.70	1	27	32	360	3
Маньківське (Жашківське)	17	4	18,6		18,6	9ДЗ1ЛПД+КЛП+ГЗ	100	0.70	2	26	34	300	3
Маньківське (Жашківське)	42	1	1,4		1,4	5ЛПД2КЛГ1ЯЗ1ДЗ1ГЗ	55	0.70	2	20	26	220	3
Маньківське (Жашківське)	42	2	4,5		4,5	4КЛГЗЛПД2ГЗ1ЯЗ	60	0.70	2	22	28	220	3
Маньківське (Жашківське)	42	5	6,9		6,9	6ЛПД2КЛГ2ГЗ+ДЗ+БРС	50	0.60	1	22	24	190	3
Маньківське (Жашківське)	43	5	4,4		4,4	3ЛПД3ГЗ2ДЗ1БРС1КЛГ	65	0.70	3	20	26	210	3
Маньківське (Жашківське)	44	6	7,3		7,3	4КЛГЗЛПД3ГЗ	45	0.70	1	20	24	180	3
Маньківське (Жашківське)	51	1	1,2		1,2	7ЯЗ2КЛГ1ЛПД	80	0.70	2	25	32	270	3
Разом по л-ву, га			169,6		169,6								
Монастирище	5	9	0,4		0,4	9ДЗ1БРС	86	0.70	1	26	32	330	3
Монастирище	5	10	1,5		1,5	9ДЗ1ЯЗ+БРС+КЛГ+ГЗ	86	0.70	1 А	29	32	390	3
Монастирище	6	1	0,7		0,7	9ДЗ1ЯЗ+КЛГ+ЛПД+ГЗ	86	0.70	1 А	30	32	400	3
Монастирище	9	5	6,6		6,6	5ЯЗ1ДЗ3ГЗ1КЛГ+ЛПД+ЧШ	65	0.90	1	26	30	300	3
Монастирище	9	7	1,0		1,0	5ЯЗ1ДЗ2ГЗ1КЛГ1ЛПД	70	0.80	1	26	30	300	3
Монастирище	12	12	5,6		5,6	5ДЗ2ГЗ3ЯЗ+КЛГ	61	0.70	1	22	28	240	4
Монастирище	16	16	6,5		6,5	6ЯЗ2ДЗ2ГЗ+ЧШ+БРС+ ЛПД+КЛГ	65	0.70	1	25	30	260	3
Монастирище	17	18	3,7		3,7	6ЯЗ3ДЗ1ГЗ	60	0.70	1Б	28	30	300	4
Монастирище	19	2	1,6		1,6	6ДЗ4ЯЗ+ГЗ	86	0.80	1	28	30	440	4
Монастирище	20	4	1,4		1,4	9ДЗ1ЯЗ+БКЛ+ЛПД	86	0.70	1	27	32	360	4
Монастирище	29	5	1,0		1,0	9ДЗ1ЯЗ+КЛП+БРС+ГЗ	91	0.60	1	27	36	310	4
Монастирище	31	18	2,5		2,5	10ДЗ+ГЗ	81	0.70	1 А	28	32	370	4
Монастирище	34	10	2,7		2,7	10ДЗ	86	0.70	1	27	30	350	4
Монастирище	38	2	1,2		1,2	6ДЗ2ЯЗ2КЛГ+БРС+ГЗ	86	0.70	2	24	30	290	4
Монастирище	42	1	3,6		3,6	5ДЗ5ЯЗ+ГЗ	71	0.70	1	24	30	310	2
Монастирище	44	7	7,1		7,1	7ЯЗ1ДЗ1ГЗ1ЛПД	95	0.80	1 А	31	40	450	2
Монастирище	57	3	2,0		2,0	7ДЗ3ГЗ	81	0.70	1	25	32	300	2
Монастирище	57	7	5,8		5,8	7ДЗ3КЛГ+БХА	76	0.70	1	25	28	250	2
Монастирище	60	1	4,1		4,1	10ДЗ	86	0.70	1	28	32	380	4
Монастирище	65	2	1,8		1,8	10ДЗ+БРС+КЛГ+ГЗ	86	0.70	1	27	32	365	4
Монастирище	70	8	0,6		0,6	9ДЗ1ЯЗ	86	0.70	1	26	32	340	4
Монастирище	85	2	32,6		32,6	10СЗ+ДЗ	96	0.62	1	27	32	373	2
Монастирище	87	17	3,8		3,8	10СЗ+ВЛЧ	106	0.70	2	27	36	420	2
Монастирище (Жашків)	7	6	4,0		4,0	9ЯЗ1ДЗ	60	0.70	1 А	26	28	340	3
Монастирище (Жашків)	7	12	3,2		3,2	8ДЗ1ЯЗ1КЛГ	80	0.70	1	26	30	320	3
Монастирище	21	3	5,0		5,0	10ДЗ	84	0.90	3	21	28	320	3

(Жашків)													
Монастирище (Жашків)	27	6	3,3		3,3	6Д32Я31ЛПД1ГЗ	52	0.70	1	19	22	200	2
Монастирище (Жашків)	30	1	6,4		6,4	9Д31ЯЗ	90	0.70	1	26	34	340	2
Монастирище (Жашків)	33	1	2,2		2,2	7Я32Г31ДЗ+ЛПД+БП+ЧШ	70	0.70	2	21	24	220	3
Монастирище (Жашків)	35	6	2,5		2,5	4КЛГ3ЛПД1КЛЯ1КЛП1ТЧ+ЧШ	83	0.70	2	23	32	260	3
Монастирище (Жашків)	35	17	2,5		2,5	6Д34ЯЗ	60	0.70	1	22	26	260	3
Разом по л-ву, га			126,9		126,9								
Синицьке	6	7	2,3		2,3	10ДЗ+ЯЗ+ЛПД	86	0.70	1	28	32	380	4
Синицьке	16	13	1,6		1,3	7Д32Г31КЛГ+ЛПД+БРС	81	0.70	1	27	30	300	3
Синицьке	21	1	3,1		3,1	10ДЗ+КЛГ+ЯЗ+КЛП+ГЗ	77	0.70	1 А	27	32	360	2
Синицьке	21	3	3,1		3,1	10ДЗ+ЯЗ+КЛГ+КЛП+ГЗ	81	0.70	1 А	28	32	380	2
Синицьке	47	8	8,8		8,8	10ДЗ+КЛГ+ГЗ	86	0.60	1	27	36	310	2
Синицьке	49	1	0,3		0,3	3ЯЗ3ЛПД3Г31ДЗ	120	0.70	1 А	36	44	410	2
Синицьке	57	1	6,9		6,9	3Д33Я32Г32ЛПД+КЛГ	110	0.70	1	30	40	400	2
Синицьке	66	3	5,0		5,0	5Я32Д33ГЗ	96	0.70	1	27	36	320	2
Синицьке	75	4	2,3		2,3	10ДЗ+ГЗ	91	0.70	1	26	32	350	2
Синицьке	82	5	14,1		14,1	6Д32Я32ГЗ	76	0.70	1 А	27	28	320	2
Синицьке	88	1	3,2		3,2	8Д32ЯЗ+ГЗ+КЛГ	91	0.60	1	27	32	310	2
Синицьке	92	3	3,4		3,4	5Я32Д32Г31ЛПД	70	0.70	1	28	32	320	2
Синицьке	113	1	31,6		31,6	10ДЗ+ГЗ	76	0.70	1	26	28	350	2
Синицьке	141	14	17,5		17,5	10ДЗ+ЧШ+БРС	91	0.70	2	24	32	300	3
Разом по л-ву, га			103,2		102,9								
Собківське	7	1	13,3		13,3	6Д31Г32ЛПД1КЛГ+БРС+БП+ОС+ЧШ	66	0.70	1	23	28	260	2
Собківське	8	1	1,0		1,0	4Д32Г31Я31ЛПД2КЛГ	75	0.70	1	25	36	260	2
Собківське	8	2	1,8		1,8	6Д32Г31КЛГ1БРС	106	0.70	2	26	40	290	2
Собківське	37	28	3,0		3,0	6Я32Г32ЛПД+КЛГ+ЧШ+ДЗ	70	0.80	1	27	32	340	2
Собківське	37	30	1,6		1,6	6Я33Г31КЛГ+ЛПД	70	0.80	1	26	30	300	2
Собківське	43	11	26,0		26,0	5Д33Я32Г3+ЛПД+КЛГ	90	0.70	1	27	32	350	2
Собківське	54	2	1,4		1,4	8Д32ГЗ	101	0.80	2	26	32	310	2
Собківське	56	5	0,7		0,7	7Д32Я31ЛПД+ГЗ	100	0.80	1	27	36	350	2
Собківське	59	5	3,0		3,0	5Д32Г31ЛПД1Я31КЛГ	110	0.60	2	25	44	220	2
Собківське	60	8	5,0		5,0	6Д32ЛПД1Г31ЯЗ+МДЕ+БРС	76	0.80	1	24	28	270	2
Собківське	63	1	2,1		2,1	8Д31ЛПД1ЯЗ	76	0.70	1	26	30	330	2
Собківське	63	2	7,2		7,2	8Д31Я31ЛПД+КЛГ+ГЗ	76	0.70	1	25	30	310	2
Собківське	63	3	2,1		2,1	9Д31ЯЗ+ЛПД	76	0.70	1	26	30	310	2
Собківське	73	22	1,9		1,9	9Д31ГЗ+ЛПД+ЧШ	86	0.70	1	25	30	300	2
Собківське	74	1	3,0		3,0	8Д32ЯЗ+ГЗ	86	0.70	1	27	36	350	2
Собківське	87	1	14,2		14,2	5Д34Г31ЯЗ+КЛГ+ЛПД	95	0.60	1	27	36	265	2
Собківське	113	2	11,0		11,0	3Д32Г34Я31ЛПД	90	0.70	1	27	32	340	2
Собківське	131	1	29,4		29,4	5Д34Я31КЛГ+ГЗ+ЛПД+ЧШ	101	0.77	1	28	36	380	2
Собківське	150	2	6,5		6,5	9Д31В3Д+ЧШ	64	0.70	1 А	25	30	305	3
Собківське	151	31	5,6		5,6	6Д32Я31Г31ЛПД+КЛГ	89	0.70	2	25	30	300	3

Собківське	172	6	1,5		1,5	10ДЗ+ЯЗ	84	0.70	2	22	26	270	3
Собківське	173	6	1,7		1,7	10ДЗ	89	0.60	1	26	30	280	3
Собківське	173	12	1,6		1,6	10ДЗ+ЯВ+ВГЛ	69	0.70	1	24	30	300	3
Собківське	173	15	3,6		3,6	7ДЗЯЗ+ЛПД+ГЗ	79	0.70	1	26	30	340	3
Собківське	184	9	10,3		10,3	6АКБ1ЯЗ2ЛПД1КЛГ	48	0.70	2	17	26	160	3
Собківське	194	17	3,7		3,7	5КЛГ2ЛПД1ЯЗ2АКБ+ЧШ	48	0.70	1 А	20	24	190	3
Разом по л-ву, га			162,2		162,2								
Потаське	1	2	2,7		2,7	10ДЗ	88	0.70	1	28	36	400	4
Потаське	8	2	1,8		1,8	10ДЗ+ЯЗ+ГЗ	121	0.70	1	30	40	420	3
Потаське	45	1	2,7		2,7	3ДЗ4ЯЗ3ГЗ+ЛПД	95	0.70	1	29	40	350	3
Потаське	50	1	0,9		0,9	5ДЗ2ЯЗ2ГЗ1ЛПД	95	0.70	1	28	40	330	3
Потаське	50	3	0,9		0,9	4ЯЗ2ДЗ2ЛПД2ГЗ+ЧШ+КЛГ	95	0.70	1	29	44	330	3
Потаське	51	6	6,2		5,0	6ЯЗ2ГЗ1ДЗ1ЛПД	95	0.70	1 А	30	40	330	4
Потаське	52	2	13,0	2	5,3	10ДЗ+ЯЗ	130	0.70	2	28	48	360	4
Потаське	108	4	6,4		6,4	10ДЗ	91	0.70	1	26	32	340	4
Потаське	110	2	2,1		2,1	10ДЗ	63	0.70	1	22	28	250	4
Потаське	132	7	4,9		4,9	8ГЗ1ДЗ1ЛПД+ЯЗ	80	0.70	2	25	30	285	3
Потаське	132	21	4,7		4,7	5ДЗ2БРС1ЯЗ1ТЧ1ЛПД	59	0.70	1	22	26	210	3
Потаське	137	2	3,5		3,5	5ДЗ(120)2ДЗ(70)2ЛПД1ГЗ	120	0.60	2	26	52	250	3
Потаське	138	13	3,8		3,8	9ДЗ1ГЗ	111	0.80	2	27	48	350	3
Потаське	158	16	7,6		7,6	8ДЗ1ЯЗ1БРС	109	0.70	2	25	36	310	3
Потаське	158	18	2,5		2,5	6ДЗ3ГЗ1ЯЗ	109	0.70	3	24	40	200	3
Потаське	174	1	3,0		3,0	3ЯЗ3КЛГ2ДЗ1ЛПД1ОС+ЧШ+БП	70	0.60	1 А	28	30	230	3
Потаське	174	11	0,6		0,6	10ЯЗ	70	0.70	1 А	27	28	350	3
Потаське	174	14	0,8		0,8	10ЯЗ	55	0.70	1Б	25	24	330	3
Разом по л-ву, га			68,1		59,2								
Юрківське	18	1	27,0		27,0	10ДЗ	91	0.70	1	27	36	360	4
Юрківське	23	1	24,4		24,4	10ДЗ+ЛПД	81	0.70	1	25	28	320	4
Юрківське	47	2	7,0		7,0	8ДЗ2ГЗ+КЛГ	91	0.70	2	25	28	300	4
Юрківське	67	9	13,1		13,1	10ДЗ	91	0.70	2	25	30	330	4
Юрківське	73	1	14,5		14,5	7ДЗ1ЯЗ2КЛГ+ЧШ	81	0.70	1	24	28	280	4
Юрківське	87	9	5,2		5,2	7ДЗ1ЛПД1КЛГ1ГЗ+ЧШ+ЯЗ	86	0.80	1	25	30	280	4
Юрківське	113	1	31,7		31,7	9ДЗ1КЛГ+ЧШ+БРС+ЯЗЛ	86	0.70	2	24	30	285	4
Юрківське	147	16	2,6		2,6	8ДЗ2КЛГ	64	0.80	1	24	28	320	3
Разом по л-ву, га			125,5		125,5								
Всього вибіркових санітарних рубок на площі, га			746,3										

З метою визначення причин виникнення патологічних процесів в лісових насадженнях Звенигородського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» (далі – Надлісництво), призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану лісів, зокрема, вибіркових санітарних рубок, було проведено лісопатологічне обстеження лінійним методом шляхом візуального обстеження стану дерев, керуючись Санітарними правилами в лісах

України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 року № 555.

В результаті обстеження встановлено:

При лісопатологічному обстеженні лісових насаджень по Маньківському (Жашківському), Монастирищенському (Жашківському), Собківському, Синицькому, Потаському та Юрківському лісництвах відмічено погіршення санітарного стану дерев в результаті глобальної зміни клімату, зокрема, потеплінням (засуха, відсутність опадів та пониження ґрунтових вод), у зв'язку із чим, склалися сприятливі умови для розповсюдження і розмноження хвороб лісу та стовбурових шкідників, що призвело до ослаблення і всихання дерев різних порід.

Незважаючи на проведені заходи з поліпшення санітарного стану лісів загальна площа насаджень Надлісництва з порушеною і втраченою біологічною стійкістю значно зменшилась, але не зникла зовсім.

Оглянуті листяні ділянки змішаного складу по вище вказаних лісництвах, на яких у поточному році спостерігається всихання дерев дуба, ясена, граба, липи, акації, клена, береста, рідше берези, осики, де будуть відібрані у вибірково санітарну рубку дерева IV - VI категорії санітарного стану, в першу чергу, сухостійні, з інтенсивною суховершинністю від 2/3 крони до 100 %, дерева (в невеликій кількості) із зламами верхів, з підірваною кореневою системою, нахилом нижньої та середньої частин стовбура понад 30 градусів від вертикальної осі, із зовнішніми ознаками в комплексі: відсутніми приростами, сухими скелетними гілками, з масовими та відмираючими водяними пагонами, дерева з локальним й повним відшаруванням кори та пошкодженнями стовбуровими шкідниками (вусачами, златками, короїдами (заболонниками)).

Слід відмітити, по оглянутих лісництвах наявність у невеликій кількості сухостійних дерев граба та береста невеликих (до 24 см) діаметрів, які будуть відібрані у ВСР.

Спостерігається по всіх лісництвах Надлісництва наявність враження дерев дуба некрозно – раковими хворобами:

найбільше - поперечним раком дуба (*Pseudomonas quercus*), коли рана охоплює 100 відсотків периметра стовбура, що призводить до зниження приросту, послаблення молодих дерев, сприяє буреломам;

східчастим раком (*Nectria galligena*), який викликає утворення на стовбурах і товстих гілках багатоступеневих подовжно – овальних ракових ран та виразок. Східчастим раком вражені всі наявні листяні породи, де будуть відібрані дерева із ранами східчастого раку, які охоплюють понад 1/2 периметра стовбура.

Також на, представлених для обстеження, ділянках в незначній кількості в наявності дерева листяних порід із виходом плодових тіл трутовиків, які є збудниками стовбурових гнилей.

Виявлені плодові тіла на стовбурах листяних порід: справжнього трутовика (*Fomes fomentarius*), який викликає білу «мармурову» ядрово – заболонну стовбурну гниль;

несправжнього трутовика (*Phellinus igniarius*), який викликає білу ядрову смугасту стовбурну гниль.

Своєчасне виявлення поширення трутовиків має важливе значення, так, як дає змогу вчасно видаляти вражені дерева з насаджень, тим самим зменшуючи ймовірність подальшого поширення й зараженості спорами здорових дерев. Дереву заражаються через рани, морозобійні тріщини, злами й інші ушкодження. Найбільшої біологічної шкоди завдають заболонні гнилі стовбурів, найбільшої технічної шкоди – ядрові та ядрово-заболонні гнилі стовбурів.

Іноді стовбурові гнилі розвиваються на тлі некрозно-ракових захворювань, будучи в цьому випадку типовим прикладом сполучених хвороб.

Також при обстеженні дубових насаджень були присутні дерева з розпростертими на товстих гілках плівками сірого, білого або жовтуватого кольору (плодові тіла збудника *Vuilleminia comedens*), які викликають білу периферійну гнилизну і відмирання бічних гілок,

а при зниженні рівня ґрунтових вод викликає масове всихання дерев у дубових штучних насадженнях, особливо це спостерігається з деревами діаметром 12 – 20 сантиметрів.

При обстеженні представлених ділянок по лісництвах найбільше спостерігається серед ясеневих насаджень суховершинність дерев більше, ніж на 2/3 крони.

Серед хвороб у змішаних насадженнях, де є в складі або присутній різновіковий ясен звичайний, поширені східчастий рак, бактеріальний рак ясеня, кореневі та стовбурові гнилі.

Збудниками стовбурових гнилей є трутовики справжній та несправжній. У вибіркову санітарну рубку будуть відібрані дерева ясеня, уражені трутовиками, бактеріальними раковими утвореннями та східчастим раком, де ранами охоплені понад 1/2 периметра стовбура в одному або кількох місцях.

Кореневі (окоренкові) гнилі дерев характеризуються ранами із вигниванням в глибину стовбурів у комельній частині дерева. Ураження і руйнування коренів дуже сильно впливає на стан дерев, так як порушується надходження в його надземні частини води і поживних речовин. Тому кореневі гнилі призвели до ослаблення і всихання оглянутих дерев, пошкодження їх стовбуровими шкідниками, а саме великим ясеневим лубоїдом, який заселяє нижні частини стовбурів ясеня, строкатим (малим) – заселяє середні та верхні частини стовбурів та заболонниками.

По Собківському лісництву зустрічались дерева дуба, вражені судинним мікозом, де спостерігались ажурність крони через зменшення листових пластинок, почервоніння листя. Розповсюдження хвороби можливе через стовбурових шкідників – заболонників та вусачів. Масового поширення не спостерігається.

По Маньківському (Жашківському) та Монастирищенському (Жашківському) лісництвах слід відмітити, що змішані листяні ліси Жашківського лісництва створені на малопродуктивних землях, які вийшли із сільськогосподарського користування. Але при огляді Маньківського (Жашківського) лісництва виявлено, що відбір дерев у вибіркову санітарну рубку не буде перевищувати 12 м³ з гектара, відбиратимуться тільки сухостійні, поодинокі підірвані з кореневою системою дерева наявних порід (липа, граб, дуб, ясен, клен, береза, берест), по Монастирищенському (Жашківському) – в невеликій кількості дерева дуба вражені поперечним раком та стовбуровими гнилями (трутовиками).

По Маньківському лісництву в кварталі 127 виділах 7, 16, 39 дерева ясеня вражені рослиною – напівпаразитом, де спостерігаються заселення омелою вершин більше 50 відсотків.

На обстежених ділянках, які відносяться до рекреаційно – оздоровчих та захисних лісів, у вибіркову санітарну рубку будуть відібрані дерева, уражені раковими хворобами та з виходом плодових тіл дереворуйнівних грибів, лише IV, V категорії санітарного стану лісів, згідно пунктів 22 та 23 «Санітарних правил в лісах України».

Таким чином, в обстежених насадженнях Звенигородського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» будуть відібрані у вибіркову санітарну рубку дерева, пошкоджені стовбуровими шкідниками та хворобами лісу, а саме:

- дерева всіх наявних листяних порід VI категорії з повним або частковим відшаруванням кори, пошкоджені стовбуровими шкідниками;
- листяні породи з виходом плодових тіл трутовиків – збудників стовбурових гнилей;
- дерева, вражені раковими хворобами (поперечний рак дуба, мікоз дуба, східчастий рак листяних порід, бактеріальний рак ясеня), крім Маньківського (Жашківського) лісництва;
- дерева листяних порід з окоренковими гнилями з ранами із вигниванням в глибину стовбурів у комелі;
- дерева ясеня, які понад 50 відсотків крони заселені омелою.

Характер всихання поодинокий та груповий, темп поступовий та різкий, ступінь всихання слабкий та середній.

При проведенні вибірових санітарних рубок в насадженнях Надлісництва залишати дерева, які виконують важливі біоценотичні функції та зменшення повноти насаджень не

повинно бути нижче встановленого показника повноти, згідно «Санітарних правил в лісах України».

На момент обстеження відведення лісових ділянок у вибіркову санітарну рубку проведено не в повному обсязі.

Висновок:

1. В насадженнях, пошкоджених стовбуровими шкідниками та вражених хворобами лісу, з метою недопущення розмноження та розповсюдження у прилеглих насадженнях стовбурових шкідників, хвороб лісу, провести заходи з поліпшення санітарного стану лісів із застосуванням найефективніших методів та технологій, в максимально стислі строки, враховуючи стан насаджень, особливості розвитку шкідників.
2. З метою поліпшення санітарного стану лісів, обстежені насадження потребують проведення **вибірково санітарної рубки на загальній площі 746,3 га.**
3. Заходи з поліпшення санітарного стану лісів здійснювати з дотриманням вимог «Санітарних правил в лісах України», затверджених постановою КМУ від 27 липня 1995 року № 555.

Акт складений в 3 примірниках.
Фотозвіт додається.

Начальник відділу діагностики ДСЛП «Херсонлісозахист»

Олена ДОМАНЧУК

Начальник відділу нагляду та прогнозу
ДСЛП «Херсонлісозахист»

Раїса РУДЬ

Заступник начальника Звенигородського надлісництва філії
«Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України»

Анатолій ТЛУСТИЙ

Інженер охорони й захисту лісу філії «Центральний лісовий офіс»
ДП «Ліси України»

Володимир БІРЧЕНКО

Лісничий Маньківського лісництва

Олександр АНДРУЩЕНКО

Лісничий Монастирищенського лісництва

Віталій НИШПОРА

Лісничий Потаського лісництва

Віталій ЧЕКАЛЕНКО

Лісничий Собківського лісництва

Володимир ЯРОВЕНКО

Лісничий Синицького лісництва

Ігор МОРОЗ

Лісничий Юрківського лісництва

Олександр БАТУРІН